

Jaciment arqueològic de la Mare de Déu del Portal

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Plaça de la Mare de Déu del Portal
Emplaçament	En una plaçeta enmig del nucli urbà, davant d'un santuari marià
Alçada:	604

Coordenades:

Latitud:	41.70473
Longitud:	1.54192
UTM Est (X):	378687
UTM Nord (Y):	4618021

Classificació

Número de fitxa	08170-27
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Ibèric Grec Romà
Segle	VI-IaC
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal i física
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs inspire:	National Monument Record – Assentament (jaciment)
Observacions protecció:	Zona arqueològica 2078-ZA(P) / BCIN (A-R-I-55-0105)
Número inventari	Sí, CC.AA 7605
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Científic
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament dels Prats de Rei. Plaça Major, 1 (08281 Els Prats de Rei)

Fitxes associades:

Municipium Sigarrense-Nucli romà

Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell

Data de registre de la fitxa: dj., 27/10/2016 - 02:00

Descripció

En una cantonada de la capella de la Mare de Déu del Portal es va realitzar un sondeig arqueològic l'any 1972 que va proporcionar una primera estratigrafia iberoromana i va posar en evidència el potencial arqueològic d'aquest indret de la vila. Quaranta anys més tard, durant unes noves obres de millora d'infraestructures i serveis a varis carrers dels Prats de Rei dutes a terme entre 2012 i 2013, es van localitzar estructures ibèriques d'habitatge al costat N-NE de la capella, que van ser excavades al mateix moment; i també es va localitzar, mitjançant un sondeig practicat just davant la porta de la Capella de la Mare de Déu del Portal, un tram d'una imponent escarpa de pedra associada inicialment a material arqueològic del segle IV. Davant d'aquests indicis, l'estiu de 2013 es va excavar part de la superfície (140 m²) de la Plaça de la Mare de Déu del Portal i aquelles excavacions arqueològiques van deixar al descobert una sèrie d'estructures i materials arqueològics que han comportat un notable avenç en el coneixement de la història antiga dels Prats de Rei, amb una estratigrafia que en aquest cas va dels segles VI-V aC a l'I aC. Com a gran novetat destaquen una muralla ibèrica, un conjunt de ceràmica àtica i les restes d'un temple romà. La muralla localitzada, datada dins la Primera Edat del Ferro (segles VI-V aC), correspon a la base de la construcció i es tracta de l'escarpa d'una robusta estructura defensiva amb una inclinació d'uns 40°. El tram localitzat mesura 8 m de llarg i 4 de profunditat, i disposa d'un fossat defensiu amb perfil en 'V'. A partir del segle IV aC la muralla s'amortitza i al seu redós s'hi construeixen una sèrie d'habitatges en bateria. La ceràmica grega estava representada per una sèrie d'exemplars àtics de vernís negre dels segles V i IV aC, que per quantitat i qualitat, passa a ser un dels conjunts més importants de Catalunya d'aquesta ceràmica d'importació i demostra la categoria econòmica i social que va tenir aquest punt de la Catalunya Central durant els segles ibèrics. Pel que fa al temple romà, fou possible identificar-lo a partir de la localització en un petit espai de l'abocament d'una quantitat ingent de fragments de bases i fustos de columnes d'estil itàlic de mitjan segle II aC. Els mòduls són imponents i només poden correspondre a un edifici de caràcter públic, amb tota probabilitat un temple; és a dir, es tractaria d'un dels temples romans d'època de conquesta més antics dels fins ara trobats a la Península Ibèrica. Les peces, fetes amb pedra de sauló verdós de la zona, presentaven clares senyals d'haver patit l'acció del foc i havien estat amuntegades, per tant no estaven al seu espai original, que no seuria ser molt llunyà del lloc de la troballa. A més d'aquest tres elements de caràcter singular, a la plaça de la Mare de Déu del Portal va aparèixer també una quantitat ingent d'altres materials arqueològics més comuns i que estan en consonància amb altres materials ja apareguts i coneguts en diverses intervencions dutes a terme a la vila. Actualment, les estructures romanen cobertes i protegides per un sostre de formigó i són visitables.

Observacions:

IMATGES 1, 2 i 3: Excavacions arqueològiques de l'any 2013. Fotografies: Natalia Salazar Ortiz.

Història

Durant l'any 1972 en aquest lloc s'hi va fer un sondeig arqueològic, denominat 'Sondeig H', en el marc d'una sèrie de sondeigs arqueològics que van emprendre un grup de joves de l'Agrupació Cultural Recreativa Sigarra liderats per Josep Castellà Real. Les troballes més recents (2012-2013) es van produir en el marc

dels seguiments arqueològics de les obres de millora d'infraestructures i serveis a varis carrers i places de la població. Les excavacions arqueològiques que se'n van derivar, dutes a terme l'estiu de 2013 a la Plaça de la Mare de Déu del Portal, s'emmarcaven en un projecte de recerca arqueològica titulat 'Origen i estructuració del territori de Sikarra/Sigarra: de la prehistòria a època medieval' (Universitat de Lleida 2014-2017). Un cop finalitzades les excavacions dutes a terme a la plaça, i davant la singularitat de les restes arqueològiques, El Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona va engegar un projecte arquitectònic per protegir les estructures antigues sense que s'haguessin de colgar de nou de terra com ve essent habitual a les intervencions arqueològiques dutes a terme en els cascs urbans. El projecte, inaugurat el 2015, permet l'accés i la visita restringida a les restes.

Bibliografia

-CASTELLÀ REAL, Josep et ALII (1977): Campanyes d'excavacions arqueològiques a Els Prats de Rei (1972-1975, Patronat del Museu Municipal dels Prats de Rei, Els Prats de Rei. -SALAZAR ORTIZ, Natalia (2012): L'ager del Municipium Sigarrensis: poblament i xarxa viària entre la Prehistòria i l'Antiguitat Tardana, Societat Catalana d'Arqueologia, Barcelona. -SALAZAR ORTIZ, Natalia; RAFEL FONTANALS, Núria (2015): 'La Fortaleza ibérica de Sigarra: Génesis y diacronía entre la primera Edad del Hierro y la Antigüedad Tardía (siglos VI aC-VI dC)', Fortificaciones en la Edad del Hierro: Control de los recursos y el territorio, Asociación, Científico-Cultural Zamora Protohistórica, Zamora, p. 399-408. - GUASCH SOLÉ, Muntsa; SALAZAR ORTIZ, Natalia (2016): Guió i textos de l'exposició 'Iga Segarra. Cruïlla entre Ibèria i Hispània', Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia, Igualada.

